

Finansrapport Hordaland fylkeskommune

Forvaltning av gjeldsportefølje og finansieringsavtaler

Rapport 2019 1 mai til 31 august

(Rapportdato 31. august, utskrevet 26. august 2019)

Innholdsfortegnelse

- Side 3: Oppsummering og nøkkeltall – del I**
- Side 4: Oppsummering og nøkkeltall – del II**
- Side 5: Fordeling rentebinding**
- Side 6: Finansreglementets krav og strategi**
- Side 7: Porteføljens rentebindingstid og renterisiko**
- Side 8: Porteføljens kapitalbinding og refinansieringsrisiko**
- Side 9: Utvikling i rentebindingstid**
- Side 10: Utvikling i gjennomsnittrente**
- Side 11: Utvikling i lånegjeld**
- Side 12: Opptak av nye lån og refinansieringer i perioden**
- Side 13: Forfall og rentereguleringer i perioden**
- Side 14: Motpartoversikt lån**
- Side 15: Motpartoversikt rentebytteavtaler**
- Side 16: Markedskommentar**
- Side 17: Ordliste, forklaringer og beregninger**
- Appendiks I: Oversikt rentebetingelser og rentekostnader**
- Appendiks II: Stamdataoversikt**

Forbehold

Denne rapporten er utarbeidet av Bergen Capital Management AS (heretter BCM) i samsvar med forskrift om finansforvaltning og Kundens reglement for finansforvaltning. Rapporten baserer seg på kilder som vurderes som pålitelige, men BCM garanterer ikke at informasjonen i rapporten er presis eller fullstendig.

Uttalelsene i rapporten reflekterer oppfatninger på det tidspunkt rapporten ble utarbeidet, og BCM forbeholder seg retten til å endre oppfatninger uten varsel.

Denne rapporten skal ikke forstås som et tilbud eller anbefaling om kjøp eller salg av finansielle instrumenter. BCM påtar seg intet ansvar for verken direkte eller indirekte tap eller utgifter som skyldes forståelsen av og/eller bruken av denne rapporten.

Denne rapporten er kun ment å være til bruk for våre klienter, ikke for offentlig publikasjon eller distribusjon, men BCM tar dog ingen forbehold om klienters eventuelle offentliggjøring. Ansatte i BCM kan eie verdipapirer i selskaper som er omtalt i rapporten, og kan kjøpe eller selge slike verdipapirer.

Rapporten er utarbeidet på et gitt tidspunkt, verdiendringene kan være store i låne- og verdipapirmarkedet slik at endelig resultat vil kunne avvike, det er brukt beste anslag på gitte tidspunkt som markedspriser i rapporten.

Historisk resultat i porteføljer forvaltet av BCM er ingen garanti for fremtidig resultat. Fremtidig resultat vil blant annet avhenge av markedsutviklingen, forvalters dyktighet, porteføljens risiko, samt kostnader ved forvaltning.

Rapporten inneholder kun gjeld som er forvaltet av BCM. Rapporten er utarbeidet på basis av opplysninger fra långivere og Kunde, BCM kan ikke ta ansvar for riktigheten av denne informasjonen oppgitt fra tredjeparter. Ved reproduksjon eller annen bruk av rapporten bør rapporten i sin helhet vedlegges. Rapporten gir et øyeblikksbilde på rapporteringstidspunkt, slik at porteføljens sammensetning og risiko p.t. kan være høyere eller lavere.

BCM vil sjekke av status mot Kundens finansreglement ved rapportering. Men BCM oppfordrer Kunden til å foreta nødvendige kontroller, da det er Kunden selv de facto som er ansvarlig for at gjeldsporteføljen er i henhold til vedtatt reglement. Dersom BCM ikke mottar innvendinger mot rapporten innen 10 virkedager etter utsendt rapport anses rapporten som korrekt og akseptert av Kunden.

Oppsummering og nøkkeltall – del I

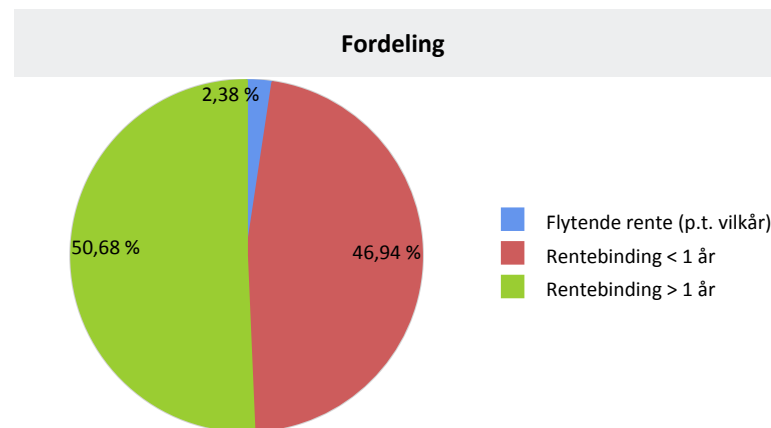
Nøkkeltall	31.08.2019	01.05.2019	Forklaring	Kommentar
Total lånegjeld	Kr. 10 625 300 000	Kr. 10 725 300 000	Viser samlet lånegjeld ved utløpet av rapporteringsperioden. Inkluderer alle lån som er gjengitt i stamdataoversikten.	
Rentebindingstid (inkl. rentebytteavtaler med fremtidig oppstart dersom det finnes slike i porteføljen).	1,78 ÅR	1,78 ÅR	Måltallet angir porteføljens vektete gjennomsnittlige rentebindingstid. Tallet viser hvor lenge renten på sertifikat, lån og obligasjoner i porteføljen er fast, hensyntatt alle kontantstrømmer (rentebetalinger, avdrag og hovedstol). Dersom en låneportefølje uten avdrag og årlige rentebetalinger har rentebindingstid på 1 betyr det at porteføljen i gjennomsnitt har en rentebinding på 12 måneder. Rentebindingstid er et kontantstrøm basert nøkkeltall og benyttes fremfor durasjon som er basert på markedsv verdier.	
Vektet gjennomsnittrente	2,17 %	2,12 %	Måltallet angir porteføljens vektete gjennomsnittlige kupongrente, effektiv rente vil avvike noe. Ved sammenligning mot referanserente må det tas hensyn til durasjon og rentesikringsstrategi.	
Kapitalbinding	4,97 ÅR	-	Måltallet angir porteføljens vektete gjennomsnittlige kredittbinding. Tallet viser hvor lang tid det i gjennomsnitt tar før renter, avdrag og hovedstol er nedbetalt eller forfalt til betaling. Desto høyere tall, desto mindre refinansieringsrisiko har porteføljen alt annet like.	

Oppsummering og nøkkeltall - del II

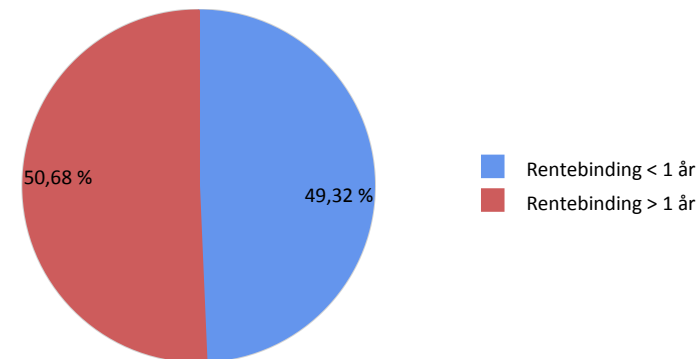
Nøkkeltall	31.08.2019	01.05.2019	Forklaring	Kommentar
Derivat volum (i % av gjeld)	14,93 %	14,79 %	Andel derivater (rentebytteavtaler, FRA, etc.) i (%) forhold til lånevolum.	
Rentebinding under 1 år	49,32 %	47,88 %	Andel forfall av rentebinding kommende år, dette nøkkeltallet viser hvor stor andel av porteføljen som har renteregulering innenfor det nærmeste året.	
Kapitalbinding under 1 år	30,83 %	-	Andel forfall kommende år, dette nøkkeltallet viser hvor stor andel av porteføljen som kommer til forfall innenfor det nærmeste året.	
Rentesensitivitet (1 %-poeng økning)	Kr. 52 403 000	Kr. 51 353 000	Estimat på økt rentekostnad ved 1 % - poeng økning i det generelle rentenivået (total gjeld x Rentebinding under 1 år x 1 %). Viser hvor mye porteføljens rentekostnad kommer til å øke med p. a. 1 år frem i tid ved 1%- poeng økning i det generelle rentenivået. Måltallet er lineært.	

Fordeling rentebinding

Fordeling	Saldo	Prosentvis av total
Rentebinding over 1 år (fastrente)	5 385 000 000	50,68 %
Rentebinding under 1 år (flytende rente)	4 987 300 000	46,94 %
Sum rentebinding	10 372 300 000	97,62 %
Flytende rente (p.t. vilkår)	253 000 000	2,38 %
SUM	10 625 300 000	100,00 %

Fordeling	Saldo	Prosentvis av total
Rentebinding over 1 år (fastrente)	5 385 000 000	50,68 %
Rentebinding under 1 år (flytende rente)	5 240 300 000	49,32 %
SUM	10 625 300 000	100,00 %

Forklaring til tabeller og grafer

Tabellene over viser fordelingen for gjeldsporteføljen angitt ved bruk av enkel rentebinding. Lån med rentebinding over 1 år er fastrentelån eller obligasjonslån med gjenværende rentebinding over 1 år på rapporteringsdato. Lån med flytende rente er sertifikat, obligasjoner og gjeldsbrevlån med gjenværende rentebinding under 1 år. Dersom porteføljen inneholder lån med p.t. vilkår har de 14 dagers rentevarsel og oppsigelsestid og en rentebinding på $14 / 365 = 0,04$. Dersom porteføljen inneholder lån med Nibortilknytning (3 eller 6 MND) er de sortert som lån med rentebinding under 1 år. Det er til enhver tid gjenværende rentebinding som er utgangspunkt for beregning av om fastrentene er under eller over 1 år. Figurene viser grafisk fordeling av gjeldsporteføljen målt ved bruk av enkel rentebinding. Alle lån som er medtatt i beregningen er gjengitt i "stamdataoversikten" som er vedlagt denne rapporten.

Finansreglementets krav og strategi

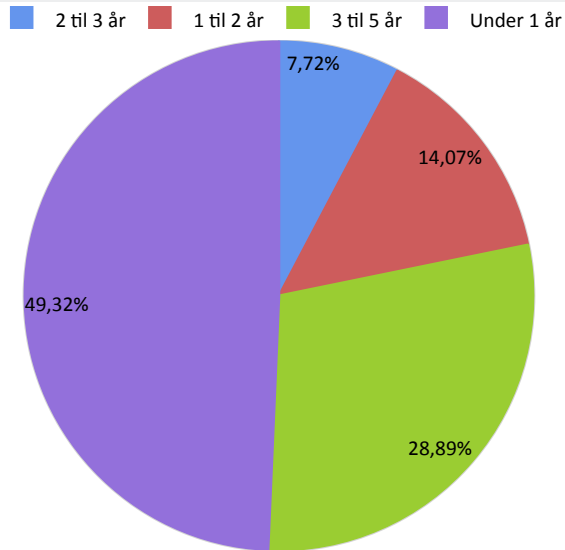
Krav i gjeldende reglement	Status	Kommentar
Det enkelte lån kan ikke utgjøre mer enn 10 % av den samlede gjeldsporteføljen	OK	
Fylkeskommunen skal ikke ta valutarisiko	OK	
Halvparten av lånegjelden bør som hovedregel ha fastrente. Andelen fast rente kan likevel variere mellom 40 % og 60 % ut fra om en anser vilkårene for rentebinding som gunstig eller ikke.	OK	
Som hovedregel skal det innhentes konkurrerende tilbud ved låneopptak og refinansieringer	OK	
Gjennomsnittlig bindingstid på renten skal være minimum 1 år og maksimum 4 år	OK	
FRA og rentebytteavtaler skal bare brukes som sikringsinstrument	OK	
Netto utestående sikringsinstrument skal ikke på noe tidspunkt overstige summen av utestående og godkjente plasserings eller finansieringsvolum	OK	

Krav til forvaltning av gjeldsporteføljen i henhold til gjeldende finansreglement. Kommentarer kun dersom det er avvik fra finansreglementet.

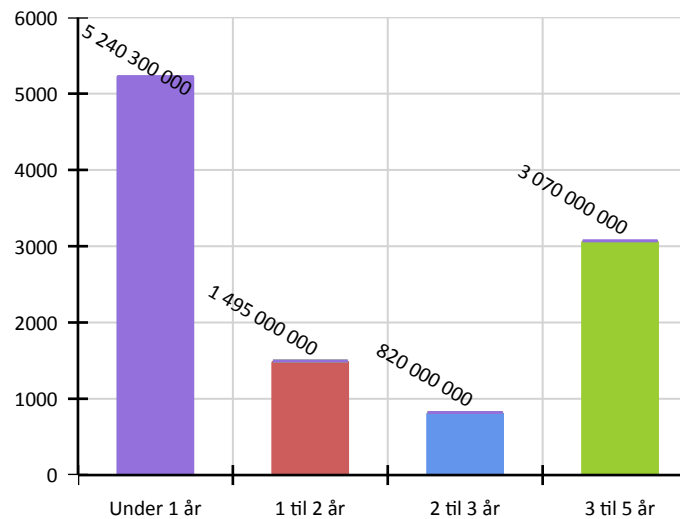
Porteføljens rentebindingstid og renterisiko

Intervall	Pålydende i NOK	Rentebindingstid	Andel	Akkumulert andel	Økning i rentekostnad ved 1% renteøkning
Under 1 år	5 240 300 000	0,33	49,32%	49,32%	kr 52 403 000
1 til 2 år	1 495 000 000	1,72	14,07%	63,39%	kr 67 353 000
2 til 3 år	820 000 000	2,49	7,72%	71,11%	kr 75 553 000
3 til 5 år	3 070 000 000	4,10	28,89%	100,00%	kr 106 253 000
> 5 år	0	0,00	0,00%	100,00%	kr 106 253 000
SUM	10 625 300 000	1,78	100,00%		

Rentebindingsintervall i % av porteføljen

Rentebindingsintervall i NOK

Kommentar

Rentebindingstid brukes ofte for å måle renterisiko. Det gir et uttrykk for hvor følsom kontantstrømmene til lånene er for en endring i markedsrentene. Man kan se på rentebindingstid som vektet gjennomsnittlig rentebinding for et lån eller en plassering. Porteføljens rentebindingstid er i tabellen målt ved slutten av rapporteringsperioden. Rentebindingen er i tråd med finansreglement og rentesikringsstrategi, hvor forutsigbarhet i rentekostnadene er et viktig element. Portefølj med rentebindingstid under 1 år vil være svært sensitive for bevegelser i markedsrentene. Portefølj med rentebindingstid over 5 år vil ha svært forutsigbare rentekostnader i de kommende årene. Alt annet like vil en slik forutsigbarhet ha en pris / «forsikringspremie», som må vurderes opp mot reduserte rentekostnader. Kolonnen økning i rentekostnad ved 1 %- poeng renteøkning viser økt årlig rentekostnad om 1 år, om 2 til 3 år, om 3 til 5 år og om 5 år dersom renten stiger med 1%-poeng. Dvs. når alle bindingene i porteføljen er løpt ut vil økt rentekostnad være 1 % x total gjeld.

Porteføljens kapitalbinding og refinansieringsrisiko

Forfallsintervall	Pålydende i NOK	Kapitalbinding	Prosentvis andel av porteføljen
Under 1 år	3 276 000 000	0,38	30,83%
1 til 2 år	1 155 000 000	1,79	10,87%
2 til 3 år	500 000 000	2,45	4,71%
3 til 5 år	3 070 000 000	4,10	28,89%
>5 år	2 624 300 000	13,61	24,70%
SUM	10 625 300 000	4,97	100,00%

Kommentar

Tabellen viser gjenværende tid frem til forfallstidspunkt for lånene i porteføljen. Det er tatt hensyn til kapitalbevegelser som f.eks. avdrag i beregningene.

Desto høyere tall desto lavere refinansieringsrisiko. Et 3MND sertifikat vil ved inngåelse ha 0,25 i kapitalbinding.

Figurene viser en grafisk fremstilling av refinansieringsrisikoen i porteføljen.

Porteføljer med kapitalbinding under 1 år har et stort kapitalbehov det kommende året.

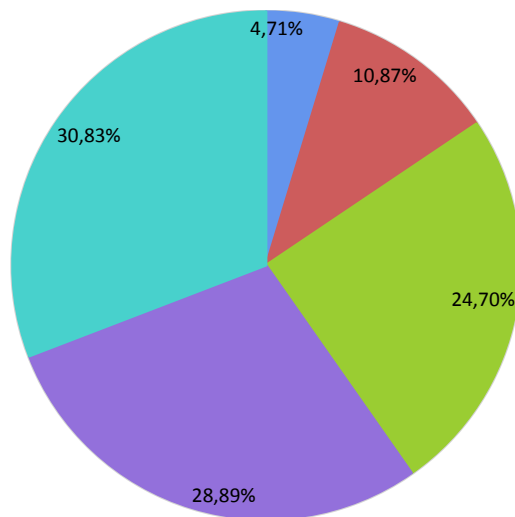
Porteføljer med kapitalbinding over 5 år antas å ha en «normal» forfallsstruktur.

Porteføljens kapitalbinding må vurderes ut fra et kostnads-, rente og porteføljeperspektiv. Korte lån er normalt sett vesentlig billigere enn lengre lån.

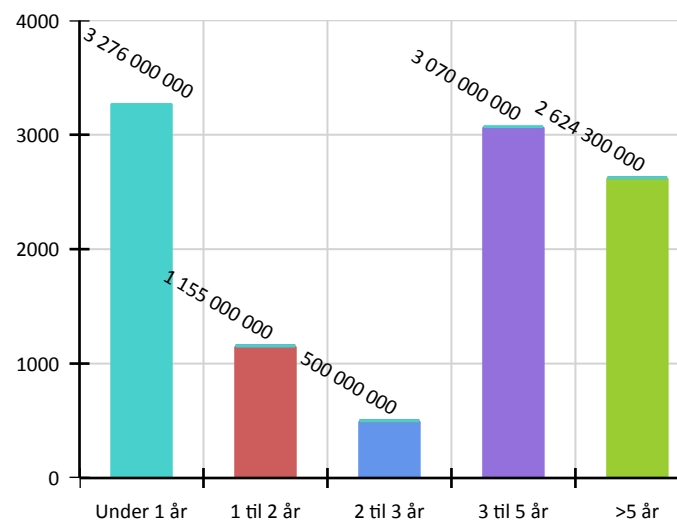
Beregninger av nøkkeltall er gjort ved bruk av lånets nedbetalingsprofil, långiver har ofte en mulighet til å kreve førtidig innfrielse slik at juridisk løpetid kan avvike.

Forfallsintervall i % av porteføljen

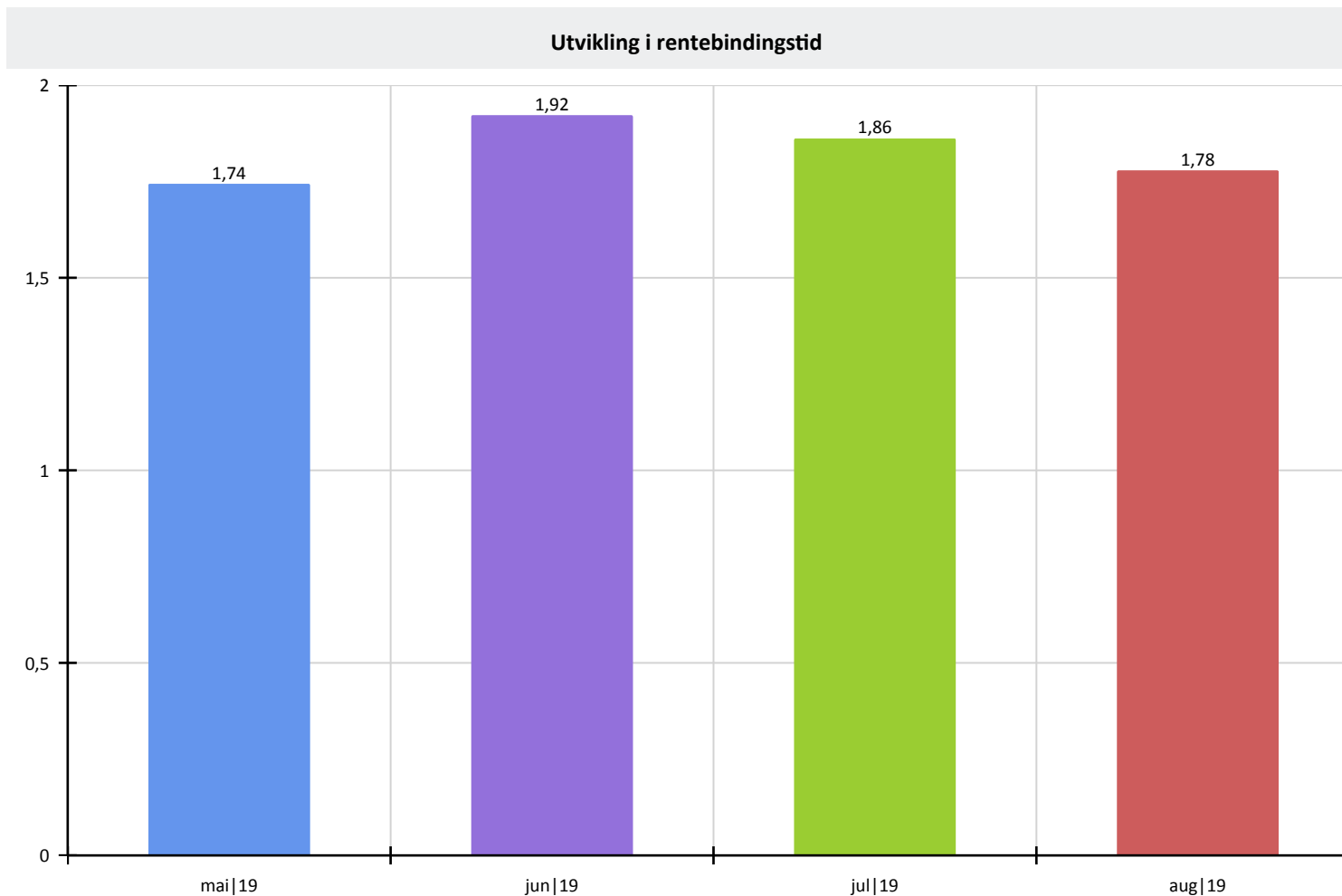
2 til 3 år 1 til 2 år >5 år 3 til 5 år Under 1 år

Forfallsintervall i NOK

Utvikling i rentebindingstid

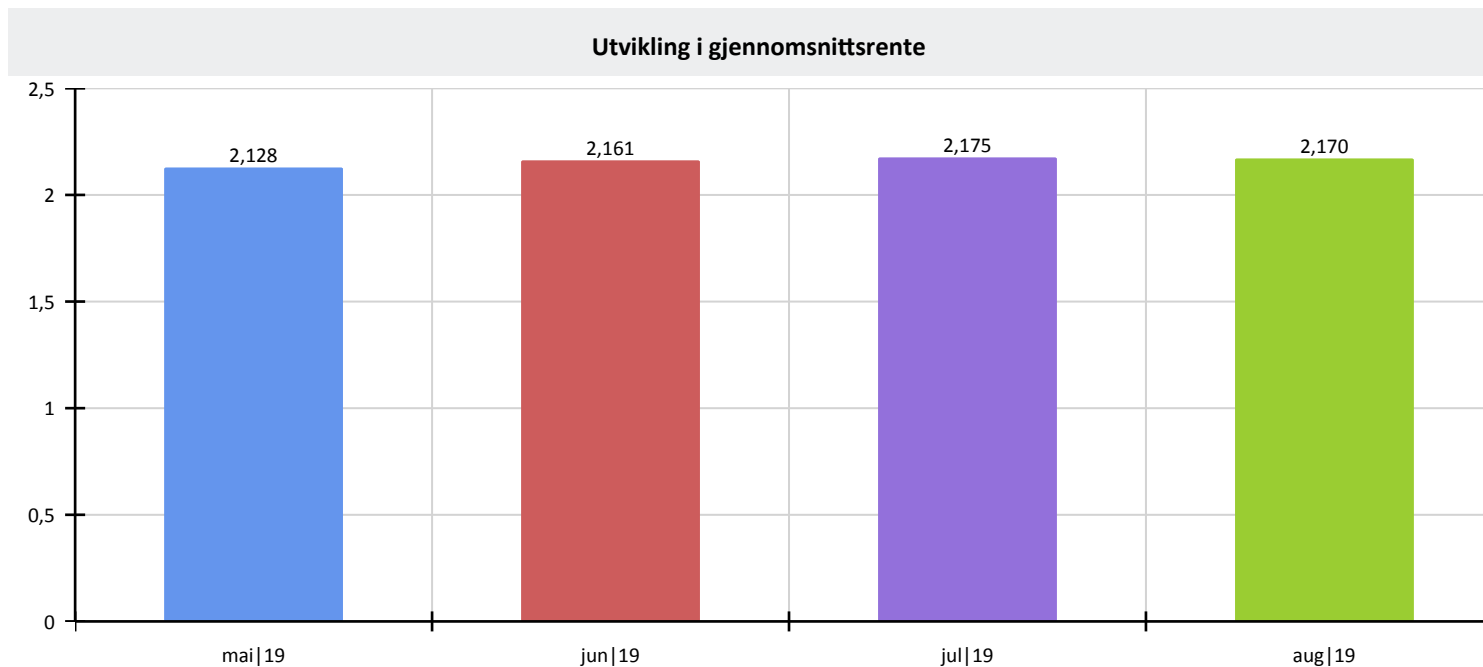
Kommentar

Rentebindingstid er målt ved utløpet av hver måned i rapporteringsperioden.

Den venstre aksene angir rentebindingstid i antall år.

Utvikling i rentebinding er beregnet eksklusiv rentebytteavtaler med fremtidig oppstart. Se side 3 for beregninger inklusiv fremtidige rentebytteavtaler.

Utvikling gjennomsnittrente

Kommentar

Vektet gjennomsnittrente er målt ved utløpet av hver måned i rapporteringsperioden.

Den venstre aksene angir gjennomsnittrente i %.

Porteføljen og markedsrenter

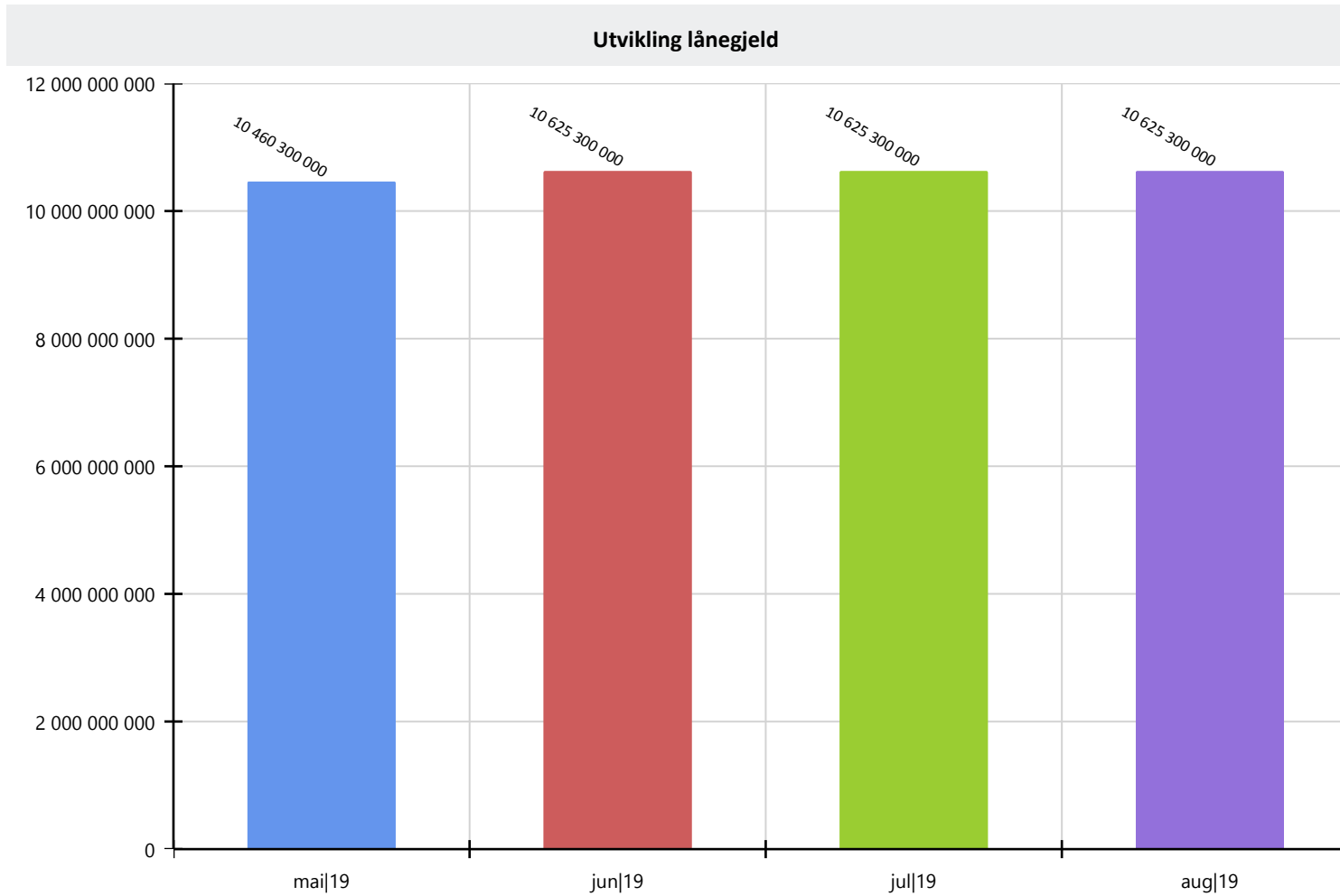
(Rentene er justert for kredittmargin (påslag), og indikerer derfor faktiske lånerenter for angitt løpetid)

Vektet gjennomsnittrente	P.T.KBN	Norges Bank (foliorenten/styringsrenten)	3 MND	6 MND	12 MND	3 År	5 År
2,17 %	2,15 %	1,25 %	1,49 %	1,72 %	1,73 %	1,84 %	1,87 %

Markedsrenter og porteføljens betingelser

Ved utløpet av rapporteringsperioden

Utvikling i lånegjeld

Kommentar

Lånegjeld er målt ved utgangen av hver måned i rapporteringsperioden.

Den venstre aksene angir lånegjeld i kroner.

Opptak av nye lån og refinansieringer i perioden

Ny långiver	Dato	Beløp	Rente	Forfall/renteregulering	Lånenummer	Kommentar
DNB	22.05.2019	340 000 000	1,520	22.08.2019	NO0010853013	Rulleringsavtale til november 2020
KBN	07.06.2019	500 000 000	1,677	05.06.2020	20190243	Transaksjon i henhold til finansreglement. Fylkeskommunen ønsket 12 mnd sertifikat.
KBN	11.06.2019	450 000 000	2,016	11.06.2024	20190241	Transaksjon i henhold til finansreglement. Fastrente for å øke forutsigbarheten i porteføljen.
DNB	28.06.2019	221 000 000	1,520	30.09.2019	NO0010859051	
DNB	30.07.2019	345 000 000	1,590	30.10.2019	NO0010860018	Rulleringsavtale til 30.07.2021
DNB	22.08.2019	340 000 000	1,570	22.11.2019	NO0010861164	Rulleringsavtale. Siste låneopptak nov. 2020.

Egnethetsrapport

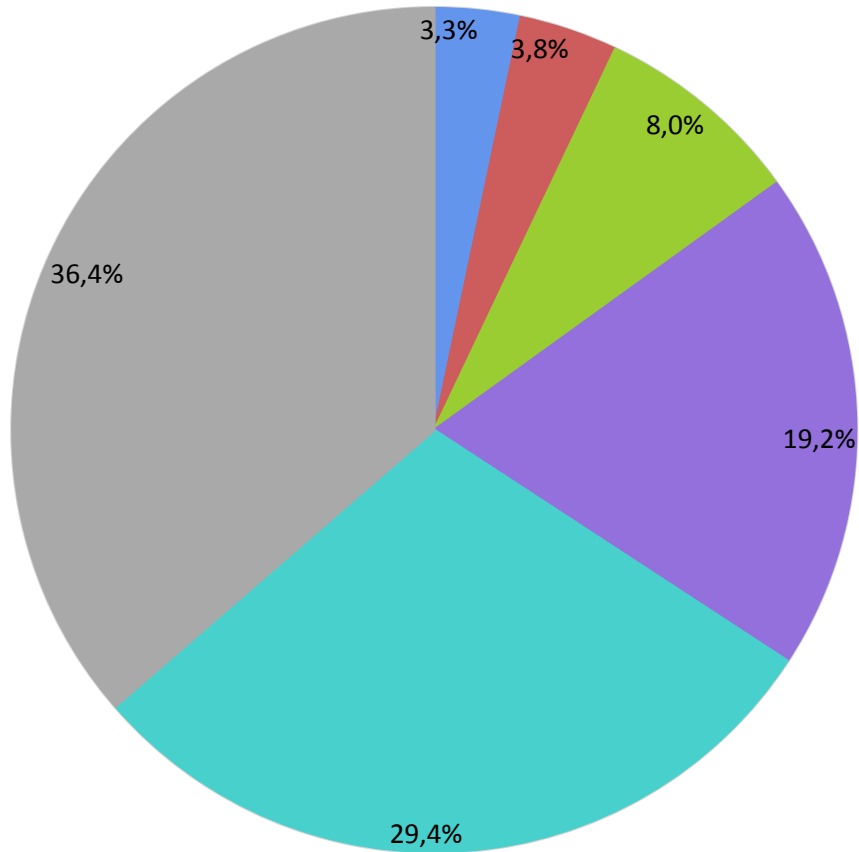
Ved rapportering per 30.06 og per 31.12 vil det her ligge en egnethetsrapport som beskriver hvordan transaksjonene og rådgivningen for det siste halve året har vært egnet for kunden.

Forfall og rentereguleringer i perioden

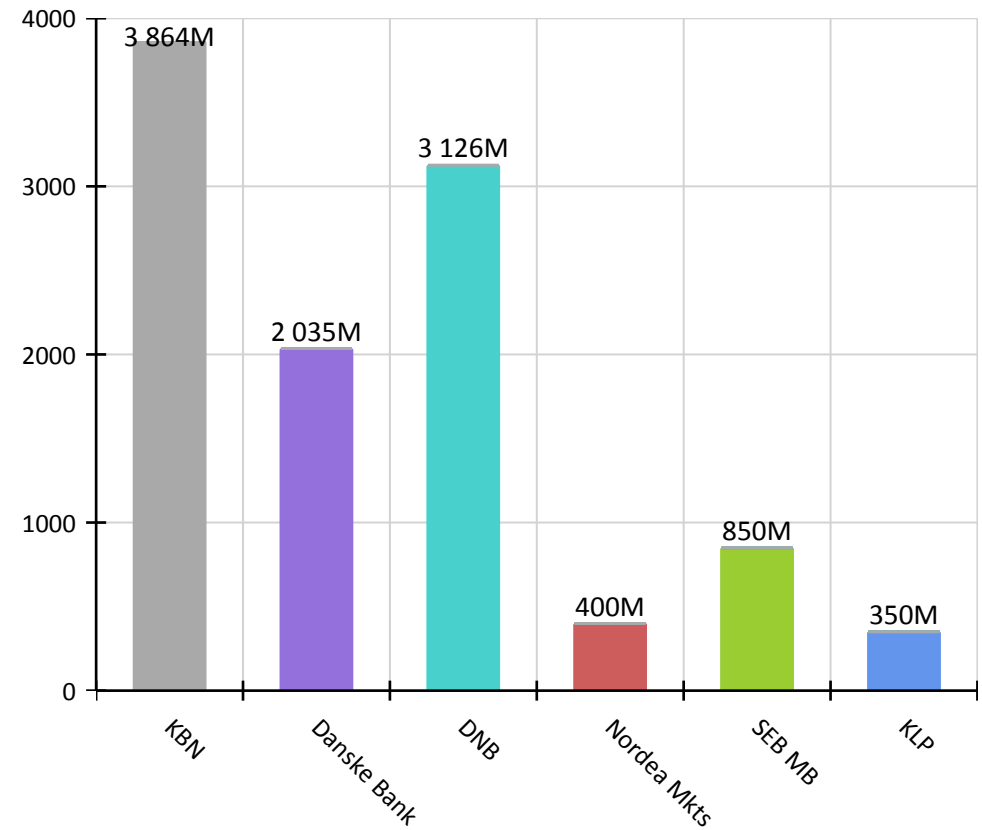
Ny långiver	Dato	Beløp	Rente	Forfall/renteregulering	Lånenummer	Kommentar
DNB	22.02.2019	340 000 000	1,300	22.05.2019	NO0010843733	
KBN	26.02.2009	265 000 000	1,880	27.05.2019	20090143	
SEB MB	08.06.2018	335 000 000	1,188	07.06.2019	NO0010823974	
SEB MB	10.06.2016	450 000 000	1,869	11.06.2019	NO0010767197	
DNB	28.03.2019	221 000 000	1,390	28.06.2019	NO0010848898	
DNB	30.04.2019	345 000 000	1,430	30.07.2019	NO0010850977	
DNB	22.05.2019	340 000 000	1,520	22.08.2019	NO0010853013	

Motpartsoversikt lån

Motpartsoversikt i prosent

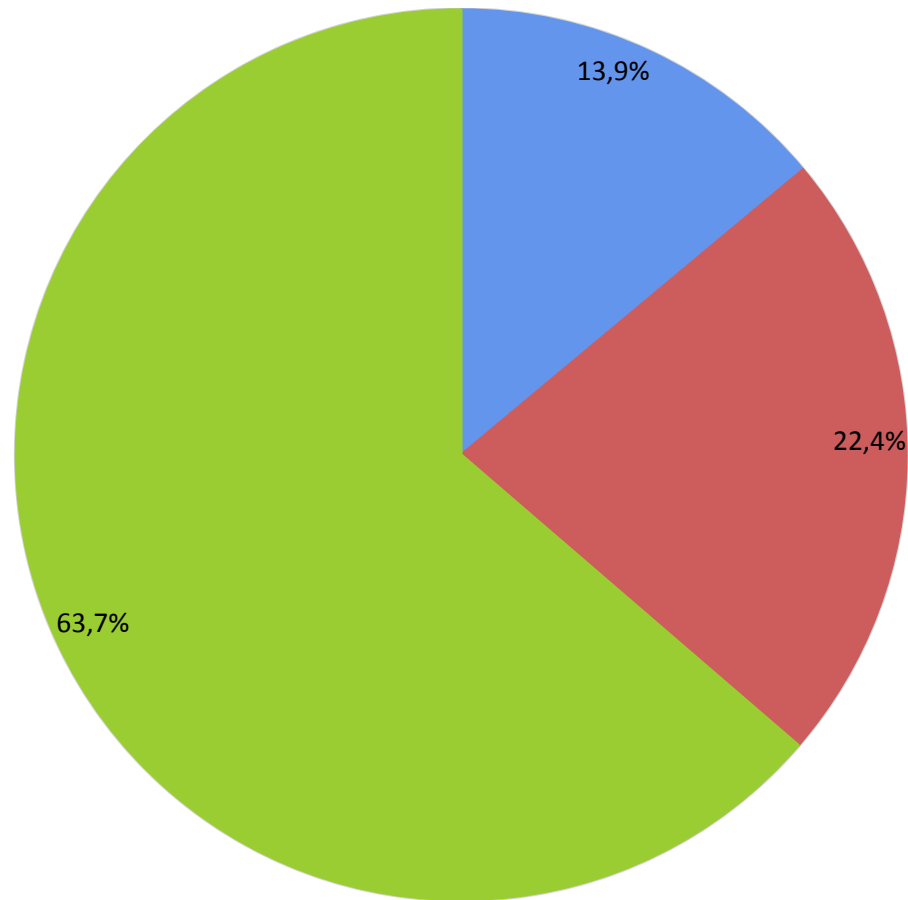
Motpartsoversikt i NOK

Motpartsoversikt rentebytteavtaler

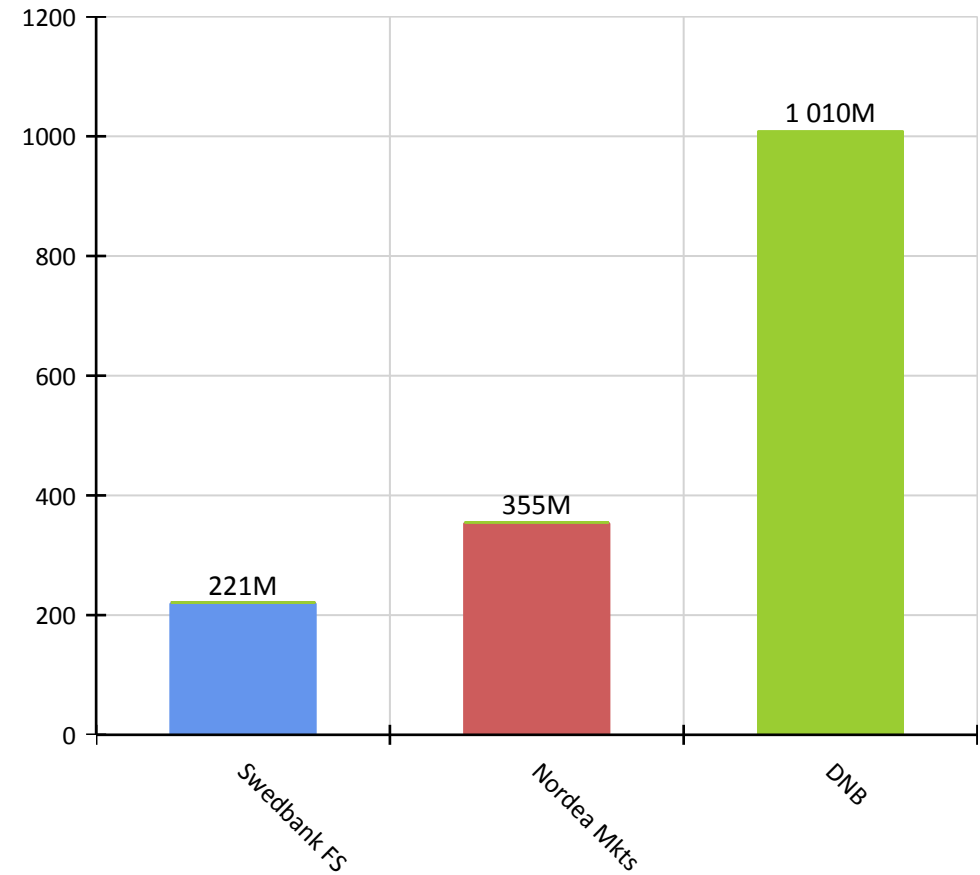
Motpartsoversikt i prosent

Swedbank FS Nordea Mkts DNB

Motpartsoversikt i NOK

DNB Nordea Mkts Swedbank FS

Markedskommentar

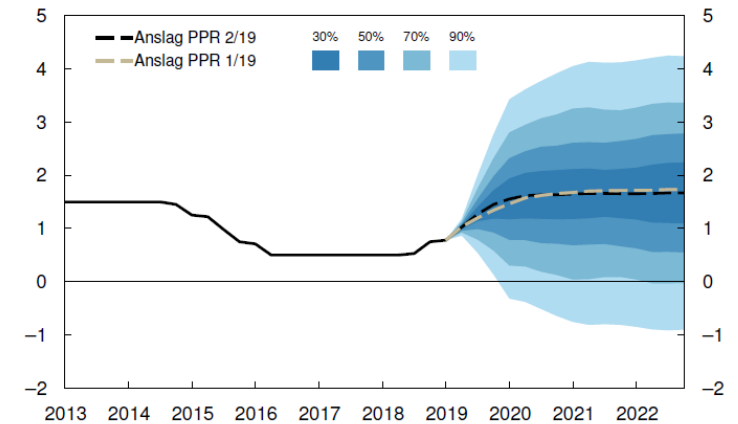
På rentemøtet 20. juni vedtok Norges Bank å øke styringsrenten med 0,25 prosentenheter til 1,25 prosent. Vurderingen var at utsiktene og risikobildet tilsier at neste renteøkning på 0,25 prosentpoeng kommer i løpet av høsten. Det er indikert en gradvis økning videre til i underkant av 1,75 prosent (se figur) innen utgangen av 2022. Det som kanskje er mest interessant er at Norges Bank anslår at renten flater ut på 1,75 prosent frem i tid, dette betyr implisitt at det forventes negative realrenter når en styrer etter inflasjonsmål på 2 prosent. Dette kan skje når inflasjonen er høy (prisstigning) og aktiviteten i økonomien er lav (negativ vekst). Der tegnes dermed et dystert bilde av norsk økonomi dersom en ser noen år frem i tid. Rentekurven fortsetter å flate ut, slik at differansen mellom 10 og 2 års rentebytteavtaler er på det laveste nivået siden finanskrisen i 2008. En slik invertert rentekurve får vi når framtidsutsiktene er dystre. Usikkerhet om virkningen av en høyere rente taler uansett for å gå varsomt frem. Det bør likevel bemerkes at Norges Bank har gjort en skjønnsmessig vurdering (usikkerhet om utviklingen internasjonalt), og at særnorske forhold (valuta, etterspørsel, inflasjon og oljeinvesteringer) tilsier isolert sett en høyere styringsrente. Årets annonserte renteøkninger kommer derfor høyst sannsynlig med mindre vi får en kollaps i internasjonal økonomi (se avsnitt 2). Globalt har rentene falt kraftig siste året. 10 års amerikansk stat er nå på 2,05 % og 10 års tysk stat er på +0,35 %, til sammenligning ligger 10 års norsk stat på 1,45 % (se figur). Det er sammenheng mellom statsrenten og forventning til fremtidig styringsrente, slik at en fortolkning kan være at styringsrenten flater ut på ca. 1,50 %.

Det er mange risikofaktorer som kan påvirke den globale veksten fremover, blant annet eskalering av handelskrig mellom USA og Kina, (dempet vekst, økt inflasjon og økte renter), redusert risikoappetitt fra investorer (pga. handelskrig og normalisering av pengepolitikk), svekket vekst i USA (går for fullt på lånte penger, men det forventes fortsatt ekspansiv finanspolitikk og Kongressen har gått med på å suspendere gjeldstaket), stigende inflasjon, økt geopolitisk uro (bred politisk usikkerhet som er vanskelig å «kvantifisere» for markedene og som det kan ta lang tid å få avklaring på) og sist men ikke minst usikkerhet rundt hvorvidt land som Tyrkia, Hellas og Italia kan og vil betale og får refinansiert sin statsgjeld til akseptable vilkår. Den amerikanske sentralbanken har siden 2015 hevet renten 9 ganger, og markedet mener nå at rentetoppen er nådd. Ut fra markedsprisene er det nå over 60 prosent sannsynlighet for 3 rentekutt av 0,25 % innenfor 4 måneder.

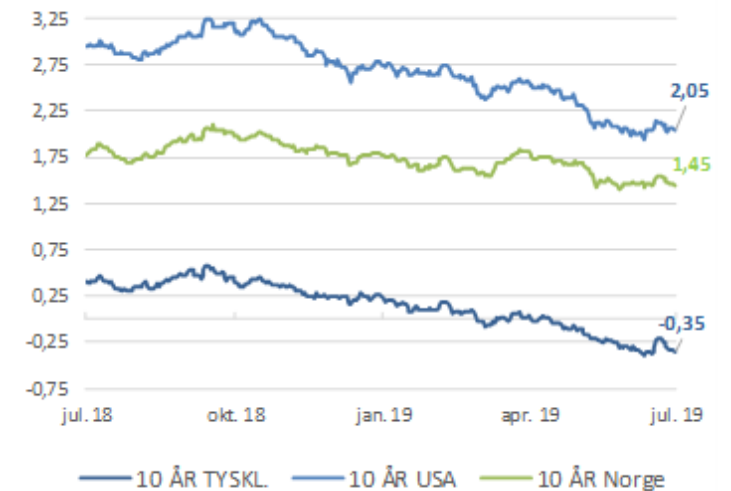
Faktiske fastrenter for kommunal sektor er nå på 2,00 %, 2,05 %, 2,10 %, og 2,40 % for 3, 4, 5 og 10 års løpetider. Renten kan nå bindes i 3 til 7 år på tilsvarende nivå som dagens PT rente i Kommunalbanken på 2,15 %. Lengre rentebindinger bør vurderes på den delen av gjeldsporteføljen som er renteeksponert. Spesielt når besparelsene i forhold til flytende rente er svært lave. For kortere rentebindinger anbefales 12 måneders FRN sertifikat. Et marginpåslag på 0,05 % mot 3 mnd. nibor er gunstig sett opp mot historisk utvikling (nibormargin) på 3 måneders sertifikatlån. Ved å velge et FRN sertifikat kommer en gunstig ut dersom ikke renteøkningene fra Norges Bank blir like rask som annonsert (se avsnitt 2). De annonserte renteøkningene er allerede priset inn i dagens 12 måneders fastrente sertifikat på ca. 1,80 prosent.

BCM | Pettersen / Norges Bank / Bloomberg, 31. juli 2019

Figur 1.1a Styringsrenten med usikkerhetsvifte¹⁾. Prosent. 1. kv. 2013 – 4. kv. 2022²⁾

1) Usikkerhetsviften er basert på historiske erfaringer og stokastiske simuleringer fra vår makroøkonomiske hovedmodell, NEMO. Den tar ikke hensyn til at det eksisterer en nedre grense for renten.
2) Anslag for 2. kv. 2019 – 4. kv. 2022.
Kilde: Norges Bank

Ordliste, forklaringer og beregninger

Deflasjon er reduksjon i det generelle prisnivået på varer og tjenester. Det motsatte av deflasjon er inflasjon.

Derivatvolum er en betegnelse på beholdning av derivat i % av samlet gjeld. Et derivat er et verdipapir der verdi avhenger av et underliggende aktivum på et fremtidig tidspunkt. F.eks. rentebytteavtale eller FRA.

Durasjon er den vektete gjennomsnittstiden til renteregulering på et lån beregnet ut fra nåverdien på fremtidige kontantstrømmer. Durasjon måler prissensitivitet til et lån med hensyn til endringer i renten. Durasjonen til en fastrenteobligasjon er den tid det i gjennomsnitt tar før kontantstrømmene (renter og hovedstol) forfaller til betaling. Durasjonen (egentlig modifisert durasjon) gir i tillegg uttrykk for hvor følsom verdien av obligasjonen er for endringer i rentenivået, og forteller hvor mange prosent verdien av obligasjonen vil gå ned med dersom markedsrentene stiger med ett prosentpoeng. Lang durasjon betyr at obligasjonsverdien er følsom for renteendringer. Durasjon baseres på beregning av markedsverdi, rentebinding er mer kontantstrømbasert og antas å være mer egnet som risikomål i offentlig sektor.

Fastrente er definert som gjeldsbrevlån eller obligasjoner som har gjenværende rentebinding på over ett år.

Finansreglement gir en samlet oversikt over fullmakter, rammer og retningslinjer for finansforvaltningen. Det fastsetter rammene for en forsvarlig og hensiktsmessig finansiell risikoprofil.

Flytende rente er definert som gjeldsbrevlån, sertifikat og obligasjoner som har gjenværende rentebinding under ett år.

Forfallsdato er den spesifikke dagen en inn- eller utbetaling skal skje på (betalingsfrist).

Gjeldsbrevlån er den mest benyttede låneformen i bankene. Lån blir knyttet til et gjeldsbrev. Det er et dokument hvor låntaker erklærer å skyldte penger. I gjeldsbrevet står det bestemmelser som regulerer forholdet mellom låntaker og långiver. Kommunalbanken og KLP Kommunekreditt utsteder gjeldsbrevlån med flytende – og fastrente samt gjeldsbrevlån med sertifikat og obligasjonsvilkår.

Inflasjon er vedvarende vekst i det generelle prisnivået. Inflasjon måles vanligvis ved veksten i konsumprisene. Norges Banks operative gjennomføring av pengepolitikken rettes inn mot lav og stabil inflasjon. Det operative målet for pengepolitikken er en årsvekst i konsumprisene som over tid er nær 2,5 prosent.

Kapitalbinding er volumveid gjennomsnitt av gjenværende tid frem til forfallstidspunktet for et gjeldsbrevlån, sertifikat eller obligasjon. F.eks. vil et 3 måneders sertifikat ha 0,25 i kapitalbinding på oppstartstidspunktet.

Konsumprisindeksen (KPI) er et mål for prisnivået til konsumprodukter og viser prisutviklingen på varer og tjenester som private husholdninger etterspør. Den prosentvise endringen i KPI brukes ofte som et generelt mål for inflasjon i en økonomi.

Kredittmargin (spread) er rentedifferansen mellom kredittobligasjonen og swaprente med samme løpetid. I det norske markedet benyttes swaprenten som målestokk, mens man i Euromarkedet noen ganger benytter statsrenten.

Kredittrisiko er risiko for at motpart ikke oppfyller sine forpliktelser. I et låneforhold består kredittrisikoen i at låntager ikke oppfyller låneavtalen.

Kupongrente er den faste renten på obligasjoner ved utstedelsestidspunktet. Når det generelle rentenivået synker vil en gitt kupongrente bli mer attraktiv og kursen på obligasjonen vil stige. Når det generelle rentenivået stiger blir effekten motsatt.

ISIN (lånenummer) er et nummer som brukes for å identifisere ulike verdipapirer, inkludert gjeldspapir, aksjer, opsjoner, derivater og rentederivater.

Markedskommentar er beskrivelse av dagens økonomiske situasjon og den fremtidige situasjonen basert på tolkninger av tilgjengelig informasjon. Uttalelsene reflekterer oppfatninger på det tidspunktet de ble laget, og BCM forbeholder seg retten til å endre oppfatninger uten forvarsel.

Markedsrisiko er risiko for potensielt tap i form av redusert markedsverdi som følge av prisfluktuasjoner i finansielle markeder.

Motpartsrisiko er forstått å være den type og grad av risiko forbundet med hver part i en avtalefestet ordning og risiko for at den andre parten opprettholder sine forpliktelser. For lån antas motpartsrisikoen for låntager å være lav. For rentebytteavtaler må motpartsrisiko vurderes ved kontraktsinngåelse.

Nibor (Norwegian Interbank Offered Rate) er en samlebetegnelse på norske pengemarkedsrenter med ulike løpetider, som skal gjenspeile rentenivået som långiver krever for et usikret utlån i norske kroner med levering om to dager, «spot».

Nøkkeltall anvendes innen økonomi for å sammenligne selskaper eller organisasjoner og deres virksomhet. Nøkkeltall som er fremhevet i rapporten antas å være spesielt viktig for den aktuelle kommune eller kunde.

Obligasjon er et standardisert omsettelig lån med opprinnelig løpetid på minst ett år. Betingelsene ved et obligasjonslån, slik som løpetid, rente, utbetalingsdatoer og eventuelle rentereguleringer avtales ved utstedelsen av obligasjonen.

Oppgjøringsrisiko er risiko for tap og likviditetsproblemer i forbindelse med avregnings- og oppgjøringsfunksjonene. Oppgjøringsrisiko omfatter kredittrisiko, likviditetsrisiko, juridisk risiko og operasjonell risiko. Risikoen som oppstår i et betalingssystem.

Oslo børs er Norges eneste regulerte markedsplass for omsetning av aksjer, egenkapitalbevis og andre verdipapirer, som derivater og obligasjoner.

P.a. rente er en enkel beregning for å vise forventet rentekostnad de neste 12 månedene. Beregnet som restgjeld x kupong.

P.t rente er en rente med kort renteregulering (vanligvis 14 dager) som vanligvis følger långivers innlånskostnader. Den følger også utviklingen i de korte pengemarkedsrentene og endres i takt med disse.

Påløpte renter viser akkumulerte, ikke betalte renter for det aktuelle lånet på rapporteringstidspunkt. Påløpte renter pr. 31. desember er således det rentebeløpet som skal anordnes til dette året. Påløpte renter i rapporten er beregnet med utgangspunkt i lånets stamdata. Husbanken har egne beregningsmetoder som ikke lar seg gjenskape på en enkel måte. Påløpte renter beregnet for Husbanklån kan derfor avvike noe. Påløpte renter er beregnet pr. t +1 på tilsvarende måte som for årsoppgaver.

Rapporteringsperiode er den aktuelle perioden som det rapporteres for. Rapporteringsdato og intervall er angitt på rapportens forside.

Refinansieringsrisiko er risikoen for at lån som forfaller ikke får ny finansiering og dermed må innfris. For fylkeskommuner og kommuner gjenspeiles denne risikoen i stor grad i volatiliteten i kredittmarginer som kan endre seg ved hver refinansiering. Risikoen kan reduseres ved å forlenge løpetiden i låneporteføljen, og ha tilstrekkelig likviditet til å dekke forfall eller tilgang til andre former for kreditt.

Rentebetingelser er til enhver tid gjeldende betingelser knyttet til det enkelte lånet.

Rentebindingstid (i år) er volumvektet gjennomsnitt av gjenstående rentebindingstid for lån og rentebytteavtaler.

Rentebinding inklusive forwardkontrakter (i år) er volumvektet gjennomsnitt av gjenstående rentebindingstid for lån og rentebytteavtaler. Denne varianten av nøkkeltallet tar hensyn til rentebytteavtaler som har oppstart frem i tid.

Rentebytteavtale (også kjent som renteswap) er en finansiell avtale om å bytte rentebetingelser for en periode. Et eksempel er å gå fra flytende rente til fastrente på et lån.

Rentefølsomhet sier noe om hvor mye kursen på et rentefond endres ved renteendringer. Måler prisleisomheten til et fond ved mindre parallelle endringer på rentekurven.

Rentekostnad er kostnaden ved å låne penger. Betegnelse på den delen av betalte renter som skal anordnes på det spesifikke året.

Renteregulering er endring av lånerenten en eller flere ganger i låneperioden. Ny rente settes i forhold til rentereguleringsklausulen i lånekontrakten.

Renterisiko kan deles i markedsbasert- og kontantstrømbasert risiko. Markedsbasert renterisiko er risiko for potensielt tap i form av redusert markedsverdi som følge av endringer i renten. Kontantstrømbasert risiko er risiko for økte rentekostnader ved økninger i det generelle rentemarkedet.

Sertifikat er et rentebærende papir i likhet med obligasjoner. Forskjellen mellom papirene er at sertifikat har maksimal løpetid på ett år.

Stamdataoversikt viser en oppsummering av utvalgte sentrale betingelser og forutsetninger for de ulike lån, sertifikat og obligasjoner.

Styringsrenten er Norges Banks sentrale rente i utøvelsen av pengepolitikken. I Norge er dette representert ved foliorenten.

Swap (rentebytteavtale) er en avtale mellom to parter om å bytte fremtidige kontantstrømmer. For eksempel kan den ene parten betale den andre flytende rente, mens den selv mottar fast rente eller omvendt.

Tillitsmann i et obligasjonslån er en fellesrepresentant for obligasjonseierne hvis hovedoppgave er å ivareta deres interesser og rettigheter overfor låntaker. Tillitsmann i det norske markedet er vanligvis Nordic Trustee.

Total lånegjeld viser samlet lånegjeld som det rapporteres for. Samlet oversikt over lånene som inngår i rapporten finnes under kapittelet «stamdata».

Total rente er lånets gjeldende kupong, dvs. referanserente med tillegg av kredittmargin.

Valutakurs er prisen på et lands valuta målt mot andre lands valuta, for eksempel norske kroner per euro.

Valutarisiko er risiko for potensielt tap i form av redusert markedsverdi som følge av fluktusjoner i valutakursen.

Vektet gjennomsnittrente er volumvektet gjennomsnitt av kupongrenter for lån og rentebytteavtaler.

Verdipapirsentralen (VPS) er en privat, selveiende institusjon, opprettet ved lov om verdipapirsentral, som driver et elektronisk rettighetsregister for aksjer, obligasjoner og andre finansielle instrumenter med i hovedsak norske utstedere.

Oversikt rentebetingelser og rentekostnader

Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
Hovedbok									
Lån	NO0010776412	Danske Bank	360 000 000	-954 720	1,560	0,429	1,989	7 160 400	3,39 %
Lån	20100066	KBN	350 000 000	-281 847	1,630	0,600	2,230	7 805 000	3,29 %
Lån	20100285	KBN	355 000 000	-1 627 083	1,550	0,650	2,200	7 810 000	3,34 %
Lån	20100917	KBN	320 000 000	-1 401 600	1,510	0,650	2,160	6 912 000	3,01 %
Lån	20110037	KBN	328 000 000	-1 555 449	1,490	0,450	1,940	6 363 200	3,09 %
Lån	20110341	KBN	253 000 000	-819 651	2,150	0,000	2,150	5 439 500	2,38 %
Lån	20120229	KBN	313 300 000	-1 485 738	1,490	0,450	1,940	6 078 020	2,95 %
Lån	20130187	KBN	245 000 000	-563 772	1,580	0,600	2,180	5 341 000	2,31 %
Lån	NO0010774912	SEB MB	460 000 000	-2 155 675	1,550	0,895	2,445	11 247 000	4,33 %
			2 984 300 000	-10 845 536				64 156 120	28,09 %

Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
Hovedbok, Fastrentelån									
Lån	NO0010730914	Danske Bank	500 000 000	-5 000 000	1,800	0,000	1,800	9 000 000	4,71 %
Lån	NO0010807142	Danske Bank	425 000 000	-7 047 444	1,820	0,000	1,820	7 735 000	4,00 %
Lån	NO0010843139	Danske Bank	400 000 000	-4 804 611	2,195	0,000	2,195	8 780 000	3,76 %
Lån	NO0010744303	DNB	300 000 000	-60 667	1,820	0,000	1,820	5 460 000	2,82 %
Lån	NO0010758527	DNB	475 000 000	-4 491 389	1,840	0,000	1,840	8 740 000	4,47 %
Lån	NO0010788243	DNB	440 000 000	-4 851 611	2,335	0,000	2,335	10 274 000	4,14 %
Lån	NO0010810658	DNB	480 000 000	-7 425 600	1,989	0,000	1,989	9 547 200	4,52 %
Lån	NO0010821242	DNB	525 000 000	-3 910 667	2,095	0,000	2,095	10 998 750	4,94 %
Lån	20110429	KBN	280 000 000	-64 400	2,760	0,000	2,760	7 728 000	2,64 %
Lån	20190241	KBN	450 000 000	-2 016 000	2,016	0,000	2,016	9 072 000	4,24 %
Lån	83175578253	KLP	350 000 000	-7 105 000	2,100	0,000	2,100	7 350 000	3,29 %
Lån	NO0010771108	Nordea Mkts	400 000 000	-17 722	1,595	0,000	1,595	6 380 000	3,76 %
			5 025 000 000	-46 795 111				101 064 950	47,29 %

Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
Hovedbok, Rentebytteavtaler									
Swap	2011121600536	DNB	320 000 000	-2 124 462	3,274	0,000	3,274	10 476 800	3,01 %
Swap	2011121600536	DNB	-320 000 000	979 822	1,510	0,000	1,510	-4 832 000	-3,01 %
Swap	2014020604962	DNB	340 000 000	-416 462	2,756	0,000	2,756	9 370 400	3,20 %
Swap	2014020604962	DNB	-340 000 000	249 333	1,650	0,000	1,650	-5 610 000	-3,20 %

Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
Hovedbok, Rentebytteavtaler									
Swap	2013031903268	DNB	350 000 000	-373 858	2,958	0,000	2,958	10 353 000	3,29 %
Swap	2013031903268	DNB	-350 000 000	206 014	1,630	0,000	1,630	-5 705 000	-3,29 %
Swap	1056657/1336454	Nordea Mkts	355 000 000	-2 533 813	3,426	0,000	3,426	12 162 300	3,34 %
Swap	1056657/1336454	Nordea Mkts	-355 000 000	1 146 354	1,550	0,000	1,550	-5 502 500	-3,34 %
Swap	120424.021.0	Swedbank FS	221 000 000	-1 630 796	3,850	0,000	3,850	8 508 500	2,08 %
Swap	120424.021.0	Swedbank FS	-221 000 000	656 554	1,550	0,000	1,550	-3 425 500	-2,08 %
			0	-3 841 313				25 796 000	0,00 %

Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
Hovedbok, Sertifikat									
Lån	NO0010834898	Danske Bank	350 000 000	-4 042 740	1,360	0,000	1,360	4 760 000	3,29 %
Lån	NO0010859051	DNB	221 000 000	-570 604	1,520	0,000	1,520	3 359 200	2,08 %
Lån	NO0010860018	DNB	345 000 000	-495 949	1,590	0,000	1,590	5 485 500	3,25 %
Lån	NO0010861164	DNB	340 000 000	-146 247	1,570	0,000	1,570	5 338 000	3,20 %
Lån	20180537	KBN	470 000 000	-5 116 407	1,409	0,000	1,409	6 622 300	4,42 %
Lån	20190243	KBN	500 000 000	-1 975 644	1,677	0,000	1,677	8 385 000	4,71 %
Lån	NO0010846835	SEB MB	390 000 000	-2 615 671	1,440	0,000	1,440	5 616 000	3,67 %
			2 616 000 000	-14 963 262				39 566 000	24,62 %
Total:			10 625 300 000	-76 445 222				230 583 070	100,00 %

Stamdataoversikt

Navn	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dato
Hovedbok						
Obligasjonslån FRN 2016/2019 (BCM)	NO0010776412	14.10.2019	360 000 000	3,39 %	1,989	
Kommunalbanken 2010/2035 Lån 2010	20100066	19.02.2035	350 000 000	3,29 %	2,230	19.11.2019
Kommunalbanken 2010/2036 - Lån 2010 II	20100285	18.06.2036	355 000 000	3,34 %	2,200	18.09.2019
Kommunalbanken 2010-2040 Lån 2010-3	20100917	20.12.2040	320 000 000	3,01 %	2,160	20.09.2019
Kommunalbanken 2011-2031 Lån 2011-1 Grøn	20110037	05.06.2031	328 000 000	3,09 %	1,940	05.09.2019
Kommunalbanken 2011/2031 Refinans utlån til AS	20110341	06.07.2031	253 000 000	2,38 %	2,150	
Kommunalbanken 2012-2032	20120229	07.06.2032	313 300 000	2,95 %	1,940	05.09.2019
Kommunalbanken 2013/2033 Nibor	20130187	25.07.2033	245 000 000	2,31 %	2,180	25.10.2019
Obligasjonslån FRN 2016/2026 (BCM)	NO0010774912	22.09.2026	460 000 000	4,33 %	2,445	23.09.2019

2 984 300 000

28,09 %

2,150

Navn	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dato
Hovedbok, Fastrentelån						
Obligasjonslån 2015/2022 (BCM)	NO0010730914	11.02.2022	500 000 000	4,71 %	1,800	
Obligasjonslån 2017-2022 (BCM)	NO0010807142	03.10.2022	425 000 000	4,00 %	1,820	
Obligasjonslån 2019/2024	NO0010843139	14.02.2024	400 000 000	3,76 %	2,195	
Obligasjonslån 2015/2020 (BCM)	NO0010744303	27.08.2020	300 000 000	2,82 %	1,820	
Obligasjonslån 2016/2021 (BCM)	NO0010758527	26.02.2021	475 000 000	4,47 %	1,840	
Obligasjonslån 2017/2024 (BCM)	NO0010788243	11.03.2024	440 000 000	4,14 %	2,335	
Obligasjon 1,989% 2017/2023 (BCM)	NO0010810658	21.11.2023	480 000 000	4,52 %	1,989	
Obligasjonslån 2018/2023 (BCM)	NO0010821242	18.04.2023	525 000 000	4,94 %	2,095	
Kommunalbanken 2011/2021	20110429	28.08.2021	280 000 000	2,64 %	2,760	
Kommunalbanken 2019/2024	20190241	11.06.2024	450 000 000	4,24 %	2,016	11.06.2024
KLP 2018-2023	83175578253	13.09.2023	350 000 000	3,29 %	2,100	
Obligasjonslån 2016/2021 (BCM)	NO0010771108	30.08.2021	400 000 000	3,76 %	1,595	30.08.2021

5 025 000 000

47,29 %

2,011

Navn	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dato
Hovedbok, Rentebytteavtaler						
Rentebytteavtale 2012-2022	2011121600536	20.03.2022	320 000 000	3,01 %	3,274	20.03.2022
Rentebytteavtale 2012-2022	2011121600536	20.03.2022	-320 000 000	-3,01 %	1,510	20.09.2019
Rentebytteavtale 2015/2021	2014020604962	16.02.2021	340 000 000	3,20 %	2,756	16.02.2021
Rentebytteavtale 2015/2021	2014020604962	16.02.2021	-340 000 000	-3,20 %	1,650	18.11.2019
Rentebytteavtale 2015/2020	2013031903268	18.02.2020	350 000 000	3,29 %	2,958	18.02.2020

Navn	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dato
Hovedbok, Rentebytteavtaler						
Rentebytteavtale 2015/2020	2013031903268	18.02.2020	-350 000 000	-3,29 %	1,630	18.11.2019
Rentebytteavtale 2012-2020	1056657/1336454	18.06.2020	355 000 000	3,34 %	3,426	18.06.2020
Rentebytteavtale 2012-2020	1056657/1336454	18.06.2020	-355 000 000	-3,34 %	1,550	18.09.2019
Rentebytteavtale 2012/1019	120424.021.0	22.09.2019	221 000 000	2,08 %	3,850	22.09.2019
Rentebytteavtale 2012/1019	120424.021.0	22.09.2019	-221 000 000	-2,08 %	1,550	22.09.2019

0 0,00 % INF

Navn	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dato
Hovedbok, Sertifikat						
Sertifikat 26.10.2018 - 25.10.2019	NO0010834898	25.10.2019	350 000 000	3,29 %	1,360	
Sertifikat 28.06.2019 - 30.09.2019	NO0010859051	30.09.2019	221 000 000	2,08 %	1,520	
Sertifikat 30.07.2019 - 30.10.2019	NO0010860018	30.10.2019	345 000 000	3,25 %	1,590	
Sertifikat 22.08.2019 - 22.11.2019	NO0010861164	22.11.2019	340 000 000	3,20 %	1,570	
KBN sertifikatvilkår 23.11.18 - 22.11.19	20180537	22.11.2019	470 000 000	4,42 %	1,409	
KBN sertifikatvilkår 07.06.2019 - 05.06.2020	20190243	05.06.2020	500 000 000	4,71 %	1,677	05.06.2020
Sertifikat 15.03.2019 - 13.03.2020	NO0010846835	13.03.2020	390 000 000	3,67 %	1,440	13.03.2020

2 616 000 000 24,62 % 1,512

Total: 10 625 300 000 100,00 % 2,170